

גליון מס' 194

שבת פרשת חוקת תשפ"ה

אומ שניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

עניין של חינוך

וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עָרֹד יֹשֵׁב הַנֶּגֶב
כִּי בא יִשְׂרָאֵל... וַיִּלְחֶם בְּיִשְׂרָאֵל
(כא, א)

זה עמלק... ושינה את לשונו לדבר
בלשון כנען, כדי שיהיו ישראל
מתפללים להקב"ה לתת כנענים
בידם והם אינם כנענים, ראו ישראל
לבושיהם כלבושי עמלקים ולשונם
לשון כנען, אמרו נתפלל סתם,
שנאמר 'אם נתון תיתן את העם הזה
בידי' (רש"י)

סח הגאון הצדיק רבי ראובן
קרלינשטיין זצ"ל: "יוצא מדבריו דבר
מבהיל: אותם עמלקים ימ"ש, ידעו
את כוח התפילה של עם ישראל. הם
הכירו בכך שאם היהודים יישאו
עיניהם למרום בתפילה - הם אבודים,
לכן החליטו לתחבל תחבולות כדי
לברוח מהבעיה. הגויים העמלקים
מאמינים בתפילה של עם ישראל...
בשנת תשכ"ז התנהלה בארץ ישראל
מלחמה מסוכנת מאוד, למצרים
הייתה תחנת שידור בעברית - 'קול
קהיר'. השדרנים הערבים היו
מדברים בעברית עילגת ומטילים על
היהודים פחד ואימה. אבל היה משהו
מיוחד שהם אמרו השכם והערב:
"אבל אתם היהודים של 'מאה
שערים' לכם לא נעשה דבר!".
מטרתנו וכוונתנו רק ל'ציונים'. איתם
אנו נלחמים, אבל את היהודים
מ'מאה שערים' לא נהרוג!". הדבר
היה נראה תמוה ופלאי: מה להם
וליהודים של 'מאה שערים'?! עד
שהתברר שפשוט הם פחדו
מהתפילות של יהודי 'מאה
שערים'... לכן ניסו לגרום להם לא
להתפלל - ראו נא מהו כוח
התפילה! בברכת שבת שלום

פנינים משלחן מלכים

זאת התורה אדם כי ימות באהל (יד)

אמר ריש לקיש, מניין שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו
עליה, שנאמר 'זאת התורה אדם כי ימות באהל' (ברכות מג:)

לפני שנים אחדות נכנס אברך יקר לחדרו של מרן ראש הישיבה הגרי"ג
אדלשטיין זצ"ל ופרץ בבכי מר. היה ניכר עליו כי דבר מה מעיק עליו כבר
תקופה ארוכה. כאן, במעונו של זקן ראשי הישיבות, בפני הלב הגדול, לב כל
ישראל, הוא מצא לנכון לפרוק את כאבו. לדבריו, הוא חש כי אינו מתקדם
ברוחניות כפי שהיה מצפה מעצמו; הלימוד הולך בעצלתים, התפילה אינה
משהו, ובהתאם לכך גם מעמדו החברתי בכולל אינו בכי טוב, בינוני ומטה.
"באופן כללי הכל הולך קשה" - סיכם את מצבו. רבי גרשון הררר מעט, פנה
אל האברך ואמר: "ראה, אני יוצא כעת מהחדר ומשאיר לך על השולחן דף
ועט. שב ליד השולחן ותתבונן עם עצמך כמה דקות, וכתוב את המעלות
הטובות שכן מצויות אצלך. תיכף אשוב". רבי גרשון יצא מהחדר. האברך ישב
וכתב. כששב רבי גרשון ועיין ברשימה הכתובה אורו עיניו, וקרא בהתרגשות:
"נו, הרי לפי מצבך אתה עושה את המוטל עליך... אם כן הינך 'אדם גדול'!".
"מאי משמע 'אדם גדול'?", הוסיף רבי גרשון ואמר: "מרן הגאון רבי חיים
מבריסק זצ"ל אמר פעם - איזהו אדם גדול? אולי רק מי שלומד שמונה עשרה
שעות ביום? או רק מי שחי בפרישות מופלגת, או שהציבור מחזיקים ממנו
כאחד מגדולי הדור, הוא אדם גדול? לא ולא! לא רק הם נחשבים אנשים
גדולים, אלא אדם גדול הוא מי שאין בו פגם בדרכיו והנהגותיו! אדם גדול
הוא מי שעושה את המוטל עליו בכל זמן לפי מצבו ויכולותיו! גם אברך צעיר
יכול להיות אדם גדול!...".

נקודה זו המחיש מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א בסיפור
נפלא: "שמעתי על יהודי יקר, שלאחר החתונה, כשרבו הנפשות בבית, נאלץ
לעזוב את ספסלי בית המדרש, ויצא לעסוק במסחר בכדי לפרנס את משפחתו
הגדולה. באחד הימים בא אותו אדם לפני מרן ה'סטייפלער', והשיח את צערו
כי לאחרונה הוא שבור ורצוצ' וחש חוסר סיפוק. "מדוע?" - התעניין
ה'סטייפלער' בהשתוממות. השיב הלה: "כל היום אני יגע לפרנסתי, נוסע
מכאן לשם ומשם לכאן. סוף סוף מגיע הערב ואני בא לבית הכנסת להשתתף
בשיעור הדף היומי, וגם אז בקושי רב אני מצליח להתרכז מעט... ודקות
אחדות לאחר תחילת השיעור תופסת אותי תנומה וכך אני ישן עד סוף
השיעור... אם כן 'למה זה אנוכי'? בשביל מה אני נמצא כאן בעולם הזה?".
השיבו ה'סטייפלער' בטון נחרץ: "טעות היא בידך! אתה טועה בכל
ההסתכלות שלך!... אינך יודע איזה 'גנרל' חשוב אתה בשמים!... בעולם הזה
אולי מחשיבים יותר את ה'למדנים', ה'פלפלנים' וה'עמקנים', אבל שם
למעלה משבחים דוקא את מי שעושה את מה שהוא יכול! את מה שהוא
מסוגל! ומכיון שאתה עושה את מה שאתה יכול ומה שאתה מסוגל, הרי
שנחשב אתה 'גנרל' חשוב בשמים!...".

('פרפרת' מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

מערכת לב ארי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

מידת הזהירות \ ספור על רבנו מרן המקובל רבי מרדכי קורקוס זצ"ל וזיע"א

באחד הפעמים נסע רבינו בכלי תחבורה בעיר, הרבנית ראתה את בעלה, באה לשבת לצידו. רבנו לא ידע שזאת אשתו ובו במקום קם רבינו וקפץ ממקומו, יצא והלך ברגל לביתו. כמובן שהרבנית הגיעה ראשונה לבית מחמת שנסעה. לאחר דקות ארוכות הגיע רבינו לבית ושח לרבנית את כל המאורע והתחיל להצטער על כך, אז גילתה הרבנית לרב שהיא הייתה אותה אישה ולא הספיקה לומר לרב שזאת היא, מחמת שהרב קפץ מיד וירד מהכלי תחבורה בבהלה.

סיפר ר' יעקב כהן: באחד הפעמים היה הולך רבינו ברחובות מראכש אמרתי לו שלום ולא השיב לי, והיה לפלא בעיני איך הצדיק הנקרא בעל ענווה של דורנו אינו משיב שלום, כאשר שאלתי על כך התנצל ואמר שבדרכו הוא לומד ופעמים מחמת שהיה שקוע בלימודו, לא שם לב לעוברים ושבים, ותמיד היו שפתותיו דובבות בהולכו בדרכים.

באחת השנים הייתה בצורת גשמים קשה מאוד בעיר מראכש. הערבים התפללו לבורא עולם שיוריד גשמים-אלא שהתפילות לא עזרו. בצר להם פנו לרבינו הן מצד היהודים והן מצד הערבים וביקשוהו שיעמוד בתפילה לביטול הגזירה. רבינו יחד עם הרבנים הגאונים ר' משה זריהן אב בית הדין, הגאון ר' יעקב אדהן והגאון רבי אברהם אביטבול ראשי הישיבות החליטו על תענית ציבור. הידיעה עברה לציבור והם כינסו את הקהל הרחב אל בית החיים של מראכש ליד הרחבה של קברות הצדיקים. רבינו עבר לפני התיבה ואמר דברי התעוררות וכיבושין בבכייה רבה וכן תבע מהנוכחים שישפרו מעשיהם וייטיבו דרכם. מתוכחה זו כל העם געו בבכייה. (יש אומרים שאף אמר להקב"ה שאינו זו מהתיבה עד שירדו גשמים וכך היה שירדו גשמים) ובגמר התפילה התקדרו השמים בעבים וארובות השמים נפתחו. ובדרכם חזרה לביתם הגשם ירד בעוז והאנשים חזרו הבית בשירה ובזמרה רטובים עד לשד עצמותיהם מגשמי הברכה. ואת הרב נשאו על כתפי אחד מהציבור וכל הקהל מלווה את הרב ושרים את פיוט 'אדון עולם', כאשר הגיע לביתו לא אמר דבר לאשתו ונודע לה אח"כ רק מהשכנות. ממאורע זה היה קידוש שם שמים גדול ברבים ואף בקרב הגויים.

(מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך 'פניני הצדיקים')

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו מרן

הרב הגאון

רבי מרדכי

קורקוס

זצ"ל וזיע"א

ז' תמוז תשי"ד

הרב הגאון מרדכי קורקוס זצ"ל- נולד בשנת ה'תר"ן בעיר מראכש לאביו: ר' אברהם ולאמו: מרת סעדה ע"ה. בשנת ה'תרס"א בגיל אחת-עשרה התייתם מאביו וגדל על ברכי סבו רבי שמואל. בצעירותו למד בישיבה במראכש (ע"ש הצדיק רבי אברהם אזולאי זצ"ל). לאחר שנפטר ראש הישיבה במראכש, מונה להיות ראש הישיבה שם ומהישיבה שלו יצאו תלמידי חכמים מופלגים. מזמן שהתמנה להיות חבר בית הדין ומורה צדק בבית דינו של חכם ר' משה זריהן הפסיק למלא תפקיד בישיבה. ומאז המשיך את שיעוריו בחושן משפט מידי שבת. לאחר פטירת ר' משה זריהן, התמנה במקומו כאב"ד במראכש. כשהיה הולך לדרכו כל יוצאי החנויות היו מנשקים את ידו, ואם המשיך בדרכו היו רצים ומנשקים את כתפו. בכל ערב אחר תפילת ערבית היה מוסר שיעור בשולחן ערוך בבית הכנסת, עם השנים זכו לסיים את כל השולחן ערוך ארבעים וחמש פעמים. רבינו נהג בצנעה על פי האריז"ל. בכל לילה בעלות השחר לפני שיצא מביתו לבית הכנסת היה נושא תפלה מעומקא דליבא וכל גופו רועד ומגביה את שתי ידיו כלפי השמים. נודע כאחד מצדיקי הדור. עמוד התורה והתפילה. ענוותן מופלא. רבנו נלב"ע ב-ז' תמוז ה'תשי"ד רבנו חי ופעל כ-64 שנים.

ציונו בעיר מראכש.

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

מצוה בשלמות!

"ויקחו אליך פרה אדומה תמימה" (יט, ב)

רש"י מביא בשם המדרש "ויקחו אליך – לעולם היא נקראת על שמך, פרה שעשה משה במדבר".

שואל ה"כלי יקר": מהי המעלה המיוחדת בכך שהפרה תיקרא על שמו של משה רבינו בדווקא? ומבאר, שאין המצוה נקראת אלא על שם גומרה, וכיוון שהפרה האדומה באה ככפרה על חטא העגל, ומשה רבינו התחיל בכפרה זו, כאשר שרף את העגל והשקה מאפרו את בני ישראל – לכן הוא רצה שגם גמר הכפרה, הפרה האדומה, תיקרא על שמו.

כאשר הגיע **מֶרֶן רַבִּי אֶלְחָנָן וּוִסְרֵמָן זצ"ל** הי"ד לארצות הברית כדי לאסוף כסף לשיבתו בברנוביץ', היה בידו פתק עם שם של נדיב אחד, אליו רצה להגיע. הוא שאל את מארחו כיצד הדרך למקום מגוריו של הנדיב, והלה אמר לו כי מדובר בדרך ארוכה, ואם רק ימתין קמעה עד שיגמור לאכול פת שחרית, יקח אותו לשם. רבי אלחנן סירב לכך, ואמר לאותו מארח כי ברצונו ללכת לשם רגלי, אך הלה סרב בכל תוקף ואמר לר' אלחנן כי הדרך ארוכה מאוד, ובשמחה יסיעו לשם ברכבו מיד לאחר שיגמור לאכול. הויכוח נמשך ביניהם כאשר ר' אלחנן מתעקש ללכת רגלי, והלה מפציר בו להמתין עד שיקח אותו ברכבו. לבסוף 'נכנע' ר' אלחנן והסכים להמתין עד שהלה יקח אותו. הדרך אכן היתה ארוכה, והנהג מראה כל העת לרבי אלחנן כמה ארוכה הדרך, ומביע את שמחתו על שזכה להסיעו ברכבו. לבסוף הגיעו למחוז חפצם, לפתח הרחוב בו התגורר אותו גביר, אלא שהרחוב היה חד-סטרי ולא ניתן היה להיכנס מאותו כיוון. הנהג הצביע לעבר ביתו של הגביר ששכן באותו רחוב, ואמר לר' אלחנן שהוא יכול לרדת מהרכב ובמרחק הליכה קצר יגיע לבית הגביר. ר' אלחנן נותר לשבת ברכב. בתחילה חשב הנהג כי ר' אלחנן מן הסתם שקוע בלימוד ואינו שם לב לדבריו, ושוב פנה אליו שירד, אבל ר' אלחנן אומר לו לתדהמתו: הרי עדיין לא הגענו, יש עוד כמה בתים עד לבית הגביר. אמר המארח: אכן, צריך מעט ללכת, אבל בסך הכל מדובר בהליכה קצרה ביותר, ואין אפשרות להכנס לרחוב להגיע עד הבית. שאל אותו ר' אלחנן: האם אין כניסה לרחוב מצד אחר? והלה השיב: יש כניסה מהכיוון השני וזה קצת סיבוב כדי להגיע לשם. אם כן – אמר לו ר' אלחנן – תעשה סיבוב ותביא אותי בבקשה עד הבית! היהודי נרעש לגמרי. אינו מבין כלל. הרי ר' אלחנן התעקש לעשות את הדרך הארוכה רגלי, ועכשיו הוא מסרב ללכת אפילו מרחק קצר כל כך. אבל הוא אינו שואל שאלות, עושה את הסיבוב, ומגיע עד הפתח של הבית ורגע לפני שר' אלחנן יורד, הוא לא יכול להתאפק ושואל אותו: כבוד הרב, אני שמח על הזכות שנפלה בחלקי להסיע את הרב למחוז חפצו, אבל תורה היא וללמוד אני צריך, בתחילה רצה הרב ללכת מרחק כה גדול, וסרב שאני יסיע אותו. הייתי צריך להתחנן לפני הרב שישכים לכך שאביא אותו למחוז חפצו. והנה, כאשר כמעט הגענו, ונותר מרחק כה קצר, סרב הרב לרדת ואמר לי לעשות סיבוב שלם ולהביא אותו עד פתח הבית, מה פשר הדבר? אמר לו רבי אלחנן: אכן, צודק אתה בדברייך, באמת לא רציתי לנסוע, אין דרכי ליהנות מאחרים, אבל אתה התעקשת וזכית במצוה זו להסיע אותי אל מחוז חפצי, אולם, אם כבר מקיימים מצוה, צריך לעשות אותה בשלימות, מצוה שלא מקיימים אותה בשלימות, חסר בכל המצוה, אם כבר הסעת אותי את כברת הדרך הארוכה הזאת וזכית במצוה, מן הראוי שתזכה לעשותה שלימות, ולהביא אותי עד מחוז חפצי ממש, כי מצוה בשלימות היא מצוה שונה לחלוטין! יש שלימות במחשבה, בכוונה לשם שמים, אבל יש שלימות במעשה. משה רבינו רצה לקיים את מצוות פרה אדומה בשלימות. להתחיל ולסיים אותה, ולזכות שמי שמלמד את דיניה, יהיה מיוצאי חלציו.

(יחי ראובן)